

UVOD

Ljude, čoveka, sve nas, neko bi trebalo da nauči zaboravljenoj veštini „čitanja gradova“. Veština „čitanja gradova“ svima nama je potrebna, pre svega zato da bismo se približili jednoj budućoj veštini zajedničkog, kolektivnog ispisivanja grada. Bila je to odvajkada divna majstorija i veliko ljudsko pravo. Majstorija je zaboravljena, a pravo skoro sasvim izgubljeno. Ako je moguće, trebalo bi ga ipak povratiti.

Bogdan Bogdanović

Šta bi se moglo smatrati namerama ogleđa koji čine ovu knjigu? To su, zapravo, rasprave o nekoliko pitanja koja čine samu okosnicu u (ne)razumevanju grada i koja se, u stvari, neprestano nalaze u fokusu interesovanja urbane sociologije. Neodvojivo od toga, na primerima pojedinih gradova ove teme treba da dobiju i konkretan sadržaj. Generalno, stub interesovanja čine urbanizacija, razvoj gradova i društveni život. Ma koliko nam se na prvi pogled činilo da su u pitanju teme koje mogu da stoje svaka za sebe, njihova međusobna povezanost sama je suština postojanja, razvoja, funkcionisanja i oblikovanja grada. Međutim, teme koje iz ovih temeljnih obeležja urbanog izvira, mnogobrojne su i raznovrsne. Svoje interesovanje za njih pronalaze demografi, urbanisti, psiholozi, arhitekti, ekonomisti, sociolozi i drugi. Razume se da nijedna disciplina ili interesna grupa nije u stanju da obuhvati svu množinu pitanja koje sobom nosi urbano. Kako u pogledu tumačenja grada ne postoji „veliki sintetizator“, to je i moj posao bio olakšan; unapred sam bio oslobođen pritiska koji svaki pokušaj za sveobuhvatnošću nosi.